

План заходів, спрямованих на запобігання та протидію булінгу у Марківському професійному аграрному ліцеї

1. Ознайомлення всіх учасників освітнього процесу з:
  - поняттям булінгу;
  - соціально-психологічними передумовами його виникнення;
  - причинами прояву насильства;
  - види булінгу;
  - учасники булінгу.
2. Організація превентивної роботи у ліцеї щодо запобігання булінгу:
  - регулярне анонімне опитування здобувачів освіти ліцею про поширення випадків насильства;
  - обговорення проблеми булінгу в групах, на загальноліцейних і батьківських зборах;
  - розробка самими ліцеїстами (за участю і за допомогою дорослих) кодексу поведінки;
  - посилення нагляду викладачів за вихованцями на перервах і на території закладу;
  - навчання педколективу стратегіям профілактики цькування і втручання при виникненні насильства серед ліцеїстів;
  - співпраця в цьому напрямку зі спеціалістами ССД, КП, ЦСССДМ і громадськими організаціями.
3. Прийоми роботи із зупинення булінгу у навчальному закладі:
  - організація ефективної роботи класних керівників і майстрів в/н щодо запобігання булінгу.
  - здійснення заходів, спрямованих безпосередньо проти булінгу за участю медіаторів «Служби порозуміння» та психологічної служби.
4. Алгоритм дій у випадку проявів булінгу в ліцеї (див. на сайті).
5. Психологічна, педагогічна робота з:
  - жертвами булінгу;
  - булерами;
  - спостерігачами булінгу.
6. Відповідальність за випадки булінгу в ліцеї(див. на сайті).

Алгоритм дій у випадку проявів булінгу у Марківському професійному аграрному ліцеї

Якщо дитина стала свідком булінгу в закладі освіти, передусім вона може розказати про це батькам, викладачу, психологу або безпосередньо директору.

Окрім цього, дитина може звернутись на гарячу лінію ГО «Ла Страда - Україна» з протидії насильству в сім'ї або із захисту прав дітей, до соціальної служби з питань сім'ї, дітей та молоді, до Національної поліції або Центру надання безоплатної правової допомоги.

Якщо свідком булінгу став педагог або інший працівник ліцею, то він має повідомити керівника закладу незалежно від того, чи поскоаржилась йому жертва булінгу чи ні.

Після отримання звернення дитини, відповідна особа або орган інформує керівника закладу освіти у письмовій формі про випадок булінгу. Директор ліцею має розглянути таке звернення та з'ясувати всі обставини булінгу. Надалі директор має скликати засідання комісії з розгляду випадків булінгу та окреслити подальші дії.

Якщо комісія визнала, що це був булінг, а не одноразовий конфлікт, то очільник закладу зобов'язаний повідомити уповноважені підрозділи органів Національної поліції України та Службу у справах дітей.

До складу такої комісії можуть входити педагоги, психолог, батьки постраждалого та «булера», керівник закладу та інші зацікавлені особи.

У разі, якщо комісія не кваліфікує випадок як булінг, а постраждалий не згодний з цим, то він може одразу звернутись до органів Національної поліції України.

Відповідальність за випадки булінгу в Марківському професійному аграрному ліцеї

Верховна Рада ухвалила закон «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо протидії булінгу (цькуванню)» (№ 8584). Як передає кореспондент УНІАН, за дане рішення проголосували 228 народних депутатів.

Законом Кодекс України про адміністративні правопорушення доповнено статтею 173-4, якою передбачено, що булінг (цькування), тобто діяння учасників освітнього процесу, які полягають у психологічному, фізичному, економічному, сексуальному насильстві, у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, що вчиняються стосовно малолітньої чи неповнолітньої особи або такою особою стосовно інших учасників освітнього процесу, внаслідок чого могла бути чи була заподіяна шкода психічному або фізичному здоров'ю потерпілого, тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Якщо цькування вчинене групою осіб або повторно протягом року після накладення адміністративного стягнення, то штраф становитиме від ста до двохсот неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від сорока до шістдесяти годин. Законом визначено покарання за цькування, вчинене малолітніми або неповнолітніми особами віком від 14 до 16, - накладення штрафу на батьків або осіб, які їх замінюють, від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або громадські роботи на строк від двадцяти до сорока годин.

Також законом передбачено, що неповідомлення керівником закладу освіти уповноваженим підрозділам органів Національної поліції про випадки булінгу (цькування) учасника освітнього процесу тягне за собою накладення штрафу від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправні роботи на строк до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку.

У законі визначені типові ознаки булінгу, серед яких систематичність (повторюваність) діяння; наявність сторін – кривдник (булер), потерпілий (жертва булінгу), спостерігачі (за наявності); дії або бездіяльність кривдника, наслідком яких є заподіяння психічної та/або фізичної шкоди, приниження, страх, тривога, підпорядкування потерпілого інтересам кривдника, та/або спричинення соціальної ізоляції потерпілого.

Також законом визначено, що соціально-педагогічний патронаж у системі освіти забезпечує профілактику та запобігання булінгу (цькуванню), надання консультативної допомоги батькам, психологічний супровід здобувачів освіти, які постраждали від булінгу (цькування), стали його свідками або вчинили булінг (цькування). Соціально-педагогічний патронаж здійснюється соціальними педагогами.

Закон, прийнятий ВР України 18.12.18 р., набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.

Детальніше читайте на УНІАН: <https://www.unian.ua/society/10382094-rada-vvela-shtrafi-za-buling.html>